

L a t w e e f c h u A l w i s e s.

Nr. 20. Zettortdeenâ 20tâ Mei 1843.

J a u n a s s i n n a s.

Zai 10tâ April mehnescha deenâ f. g. Deems leelas Swehtsmuischas Leepu fainneeku ar stipru peemekleschanu irr peemellejis. Winna fainneeze, pufsmuhscha zilweks, gulleja us nahwi flimma un tai 9tâ April nomirre. Sainneeks un pirtneeks ar fawu wezzu seewinu palihdseja pee lihka wahleht; pufsnakti tee wezzee aiseet us pirti gulleht un teem aiseet arri puisens lihds no 12 gaddeem, bahriensch, kam abbi wezzaki nomirruschi. Pehz ihfa laifa zeltahs pirtis uggunis, mahju laudis to tuhda ne eerauga, un kaut peeffrehjuschi fainini tohs apgulluschu mohdinaht un uggunis apslahpt, taf — ne warreja pirtneekus un to puisenu glahbt, kas wiffi trihs tais uggunis fadegge.

Jelgaweescheem rahdahs bailigs un tufsch ruddens buht. — Smiltneekem fawa fahrtina rudsu gan irr, bet mahlneekem rudsi jaisarr, jo lauki tufsch no asmineem. Wiffas faknes no ta aukstuma farautas us augschu, kâ ar grabekli tahs warr sagrahbt. Woi no kweeschu sehjas preeku redsefim, wehl naw sinmams. Lehpeem peetruhft ehdama un wiffi fihki un leeli lohpi praffa graudus no flehts; arri pee putneem mas waislas rahdahs. Rakstihst tai 9tâ Mei 1843.
W. V.

No Subbates. Zai 26tâ April, wakkara pulksten 10, muhsu meestinâ, Jain-Subbate, no kahdas pirtinas ugguns zehlehs un ar stipru wehju drihs tahs leesmas ir zittas mahjas aiseehme, tâ ka feschas mahjas un ehrbergis, turflaht wehl stalli, schuhni un flehts, gluschi nodegguschas, un daschi no winnu eedsihwofajeem, kas no pirna meega istrauzeti tikko fawu dsihwibinu glahbuschi, ar wiffu par nabbageem kwiischi. Bet jo breefinigi un noschehlojami pee schahs lee-

las nelaines irraid, ka weens behrnisch, 10 gaddus wezs Uffarmuischas waggares behlnisch, kas Subbates fohlâ mahzijahs un tai peeminnetâ ehrbergi kohrteli stahweja, leesmas fawu nahwi atraddis. Zai paschâ deenâ tikfai tehws winnu pehz swehtkeem atkal bij us fohlâ aiseweddis spirgtu un weffelu, ne dohmadams, ka jaw ohtrâ rihtâ tam buhschoht jabrau z pakkal pehz ta masuma, kas no winna meesinas bija atrasts. Ur kahdu firidi tee wezzaki scho wehsti usnehmuschi, kahdas wiffswairak mahtes gaudas bija, to, mihli lassitaji, wiffi gan paschi noprattiseet. Zai wiffi Deewu to Kungu firsnigi luhdsamees, ka Winsch, pee ka tif dauds eepreezinaschanas irraid, ir scho nospeestu wezzaku firidis eepreezinatu fawâs grubtâs behdâs, lai tas winneem spehku dohtu, to leelu behdu-nastu panest, fo Winsch teem uslizzis nest, lai tas winnu prahtu meerina zaur to ihstu tizzibu, kas arri israhdahs eelsch pakauschanas un pazeeschanas. Gan tas nelaitis bija brangs, muddigs puifhts, no ka wezzaki dauds preeka warreja gaidiht un ir jaw daschu preeku redsejuschi, jo winsch bija paklaufigs, prahtigs un ihsti labbi nehmahs mahzibâ; bet Deews to bija zittadi nospreedis. Zai Winsch taggad to paaugstina pee faweem behrneem, kas Winnu reds waigu waigâ! — Lihds ar scho fadegguschu puifiti tai paschâ kohrteli gulleja zits fohlâs-behrns, winna wezzakais pufsbrahliis, kas paschulaik usmohdinahst tappis no meega, kad ugguns-leesmas jaw winnu paschu bija aisekhruschas, un tikko pa lohgu islehzis, eekam wehl labbi nojehdse, kas tur no teefoht, jaw wiffa ehka fakrittusi. — Teem nabaga nodegguscheem jaw dasch paligs no zitteem schelstirdigeem kungeem sneegts, un Deews gan arri wehl zittu firidis atmihstsinahs, kas wehl lihds schim ne bija faweem nelaimigeem brahleem paligâ gabjuschi.
C. B.

• Labs prahts dauds eespehj.

Uiswinnâ ruddeni atgahje saldati no Pehter-
burgas, pee gwardias deenedams, sawus wez-
zakus un raddus apmekleht, kas Okneeschu pa-
gastâ dshwoja. Winnu preekseh II gaddeem
bija karrâ-deenesti nodewuschî 17 gaddus wezzu,
nej grammatâ lassihht mahzedamu. Tur nu jaw
buhtu winnam laika peetizzis, ir sawu mahtes-
wallođu aismirst. Bet nè; ne ween ka to ne
bija aismirstis, bet turflaht schê sawâ tehwa-
semme basnizâ eegahjis winsch lihds ar ziteem
no grammatas dseedaja, und taggab, labbi is-
waizajis kâ warroht grammatas atlaist, winsch us
mahzitaja wahrdu pahru reisi par gaddu mahtei
grammatu raksta, un prohti Latweeschu wallodâ ar
sawu paschurohku rakstitu. Redseet, mihli, ko
labs prahts eespehj! Woi saldatam irr tik dauds
laika, kâ muhsu semmes-kohepeem? woi win-
nam naw darba papilnam? Bet labbam prah-
tam laika peeteef, labs prahts dauds ko eespehj.
— Turflaht man wehl japeeminn, ka schis gob-
digs puissis ir zittâs leetas zittadi mehds darriht,
ne kâ daschi darra. Zitti saldati, rakstidami fa-
weem raddeem, pehz atdohtahm labbahm dee-
nahm mehds fazzihht: es luhdsu, ne aismirsteet
manni, suhteet zik spehdami naudas. Schis nè;
bet winsch mahtei grammatu atlaistams, ikkatru
reisi celeef 5 rublus papihra-naudas. Raut jel
dauds tahdu puisschu buhtu pasaulê, un wiswai-
rak arri dauds tahdu saldatu! C. B.

• D i w i g a n n i.

(Stahstis)

(Statt. Nr. 19. Beigums.)

Sultans bij no tahlenes skaidri noluhkojis to
faweju uswarreschanu un nu arri apstulbis un
sakkaitis eeraudsija, ka tee behdse; winsch aschi
ismekleja, pee ka tâ waina effoht. Tuhkstosch
balsis us reis wiffu wainu us Amurahu krahwe;
tas arri ne mas ne mekleja isrunnatees, bet kluf-
finam sawu nelaimi sagaidija.

„Tu wehrgs!“ tâ nu brehze neganti sashut-
tis sultans: „kapehz tu to putnu no rohkahm
walkâ palaidi, ko tur us winneem walneem jaw
sanehmi? Jaw es biju nospreedis tew to augsti

atmaksahht; jaw biju sawu mahsu tew par gaf-
paschu nowehlejis un kad tas wehl buhtu par
mas, tad, ja tu prassitu, es ir pussi no fa-
was walsis tew buhtu dewis. Bet sakkî, woi
ta Nazareenera selts, jeb woi tawâ glehwums
tewi us behgschanu speede?“

„Neweens no abbeem,“ tâ Amurahs saduh-
zis atbildeja. „Es behgu no sawa nokauta
brahla; es winnu esnu nokawis, bet winna,
ta taisna karrâ-wihra, lihki ar kahjahm mih-
diht, tas man ne bij eespehjams. Swehrs! es
tewin nu esnu deesgan labbi kalpojis; tahs irr
manna brahla affinis, ar ko mannas rohkas ap-
traipitas, un wehl tahds brahli.“ — tē no
elfoschanas un schehlabahm winna balsis aishah-
wahs un winsch nogreeshahs, sawas affaras pa-
slehpt.

Tas sultans, kas wiffus sawus wihrischkus
raddus, lihds tam sinaididamam sibdamam behr-
ninam schuhpli, bij noschnaudsis, ta Bassa
firdsahpes ne warreja saprast un ar bahrgu
balsi tâ fazzija: „Kas man gribb kalpoht, tam
ne buhs nekahdu beedribu ar brahkeem turreht,
nekahdas affins-faites par swehtahm turreht un
tam ne buhs kaunetees, kad wajaga, to puss-
mehefi pahr sawa tehwa-namma pelneem us-
zelt!“ Winsch nu dewe sismi teem mehneem
wehrgeem, kam strikkis jaw bij gattaws, Amu-
rahtu noschnaugt. Nelaimigais Bassa ne mas
prehti ne turrejahs, winsch padewigi sawu pa-
kaufi lohzija appaksch winnu rohkahm un ka-
mehr tee to strikki winnam ap kaku liffe, winsch
brehze: „Alk Demetrius, Demetrius! kad es tâ
kâ tu ar sawu seinmigu buhschanu buhtu meerâ
palizzis, tad es ne kad ne buhtu sawu tizzibu
atstahjis un tahdam netizzigam sultanam lihds
gahjis netaisnâ karrâ un tawas affinis ne buhtu
zaur mannu rohku isleetas, kas nu tapatt kâ
Abbeka affinis us debbefi brehz pehz atreescha-
nas prett manni! Alk Demetrius, ne buhtu trahs
gohdahrumis manni apmahnijis, tad es buhtu
gohdâ dshwojis un warretu sawu tehwa-semmi
pahrsahwedams tâ mirt, kâ tu!“ — Tē win-
nam, strikki sawelkoht, balsis tikke aishrauta un
winsch beidse dwaaschu wilt.

Winna nomirruschahm meefahm gohbigu kap-
pa-weetu noleedse; tee neschehligi Turki winnu
ismette no lehgera ahra. Bet Demetrius tikke
no Skodras namneekeem eelschpuss teem wal-
neem, fo winsch til spehzigu bij aisstahwejis, ar
wisfleelaku gohdu paglabbahts. Winna tizzi-
bas-beedri swehtija winna peemianu un to ka
ihstu tehwa = semmes mihtotaju, kas schinni deena
to pilfatu isglahbis, gauſchas affaras raudadami
pawaddija us pehdeju duffas = weetu.

Mihli lassitaji! juhs gan jaw bes muhsu teif-
schanas saprattiseet, fo no schi stahsta warr
mahzitees. Te jamahzahs ustizzigi palikt pee
ta, fo jaw swehta krisiba few par mantu is-
wehleja un kurras wahrdu few par gohdu ee-
mantoja. Schis stahsts lai katru mahza un pa-
skubbina dsichtees to peepildih, kam teel sohlihts:
„Efti ustizzigs lihds nahwei, tad es tewim doh-
schu to dschwibas frohni.“ (Zahn. p. gr. 2, 10.)
A. L.

. Diwi naudas pohdi mesch a.

(Stahsts.)

Lai tik kai gohbiges pahdinsch man lihds nahk
us meschu, tur es winnam fo rahdischu, fo
winsch ne buhtu dohmajis redseht.

Lai laik, kad muhsu uppei wehl tilta ne bija,
un meitas bassahm kahjahm zauri bridde, lindraku
pazehluschi, pee muuns meesta sudmallu meisteris
mitte, kas wisapfahrt pa uhdens = sudmallahm
fawu maissi pelnija. So kad uppites pahrypluhde
un traffodamas kahdu rittena dehli noplehse, jeb
pee drippratteem fo samaitaja, tad melderis sauze:
„eita sudmallu meisterim pakkal!“ La nu schim
daudsreis waijadseja neddelas apfahrt garr gan-
geem un sluschahm darbotees, un winsch ne
sinnaja, ka tamehr pa mahjahm gahje.

Bet sudmallu meisterim pawissam trohksnis
reebe, un kluffums patikke. Un kad winsch sweht-
tos wakkardas mahjas gahje, jeb swehtdeenas pehz
basnizas laika pee krahsnas sehdeja, winsch ar
atwehrtahm azzim sayni saynoja, tahdas sud-
mallas mehginadams, kas ne klabbina, bet kluffi
eet, ka tohrna pulstena ritteni. Tad winsch
reisahm apnehmahs naudu kraht, ka sikhstais

zeeminsch, kas par diwidensmit gaddeem wairs ne
bija prassijis, zil kanne allus makfa. Dohmaja:
kad buhschu tuhstoschus dahlberus eekrahjis, tad
es pats sudmallas nopirfschu, gangus isahrdi-
schu un jaunus eetaisfichu, ka pats isdohmajis.
Un kad tad zilweki garram ees, kas to ne sinn,
tee fazzih: „tur eekschâ tee septini gulletaji gull.“

So sudmallu meisteris bija eetepees dohmaht,
ka sudmallu gangim un fainneezei fawu darbu
waijagohht deenu no deenas darriht ne klabbina-
dameem. Bet fainneezes un melderi atkal tee-
pahs, ka ta ne eet wis, un pa tam wihram
waijadseja arweenu klabbeklus pahrtaisiht, to
laiwu gaidoscham, fur pehz fawa prahta warrehs
gangi taisiht, kas kluffam mall.

Un winna ohtris dehls, Pahwils, pehz tehwa
wihses dsinnahs, ka jauna lihdeka pehz wezzas.

Als sudmallu meistersa namma bija dahrs un
ais ta dahrsa uppe tezzeja, isplattijusees par sek-
lumu. Bet pee mallas bija leeli afmini, tihschi
tur nofrauti, lai schohgu glahb, kad leddus gab-
bali pawassarâ dausahs, ka Kasahki sweschâ
semme. Kad uppe palikke sekla, wiini saufumâ
gulleja; kad pahrypluhde, uhdens zaur winneem
speedahs. Rahdâ pirmdenas wakkarâ Pahwils
tahdu inasu strautinu ar welleneem bija usdam-
bejis, un tur uhdena ritteni eetaisijis. Par tay-
pahm geldeja wirbu gabbali, fo mahte fawâs
zeetas rohkâs salausuft, un rittenis stary abbeem
afminneem greefahs, gan ne itt weenadi, bet
tatschu ka sirgs, kam trihs labbas kahjas un
weena stihwa. Bet Pahwilam saws darbs
labbi patikke, un winsch fazzija: nu wehl us-
taisfichu gangi, tad warreschu pats mahtei maissi
samalt. — Bet leela ahbele bija ne tahlu dahrsâ,
kam leels stiprs sars ar ahboleem par schohgu
bija pahri audsis, un tee bija tahdi leeli farkani
ahboli, fo pa weetahm reds. Un weenam itt to
brihdi apnikke pee sarra karracht, winsch taisjahs
walkam un teescham tam ritteni uskritte, ka
tas dsirru = almins, fo feewa no tohrna tam
brahta slepkawam Abimelekam us brunnas-
zeppuri usmette.

„Wai!“ sauze Elisahs mahzeklis, kad win-
nam tas tappinahts zirwis no fahrta nofritte

eefsch Jardana uppes eefschâ. Un Pahwils arri wairak ne fazzija, kâ weenu paschu reisi: wai! — bet isflauzija azzis uhdena pilnas, pazehle to fatreektu ritteni un us afmina apsehdahs raudsîht, kâ winnu warrehs salahpiht. Pa tam winsch abholam eekohde un apehde winnu, itt kâ tas buhtu teescham kabbatâ eekrittis, un ne winnam rohkas darbu samaitajis.

Tehws pa tam ais abheles stahweja un par sawu behlinu papreezajahs, fazzidams: tahds prahts man arri bijis jaunâs deenâs. Kad us pirimu reisi ne gabje, jeb ne bija wiszauri labs, es tulihht ohtru reisi sahzu nefareebes, un sohdiht es nekad ne esmu sohdijs. Lai Deews tewi usturr pee darba pastahwigu un rahmu, tad tu deenâs labs meisteris buhsi!

Nabbaga wihrs ne dohmahht ne dohmaja, ka pa tam pats kaunajs winnam tahdu afmini eefsch sehstas eefweede, kas ne ween ritteni un behrnu spehli fatreeze, bet wissu meeru winna mahjâs lihds ar wissu saynoschanu no sudmalahm sadraggaja, kas kluffam ees.

(Turplikkam wairak.)

Teesas fluddina schanas.

Wissi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas buhtu pee tahs atstahstas mantas ta nomirruscha Waltakes meschafarga Skalku Krista, par kurre parradu deht konkurse nospreesta, tohp usaizinati, lihds 7tu Juhni f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiktees, jo wehlat neweenu wairs ne klausihhs. Klobster Wisputtes pagasta teefa, Baltates muischâ, tai 5tâ April 1843. 2

(Nr. 63.) ††† Wanschen Ernst, peefschdetajs.
Fr. Grening, pagasta teefas fribheris.

No Krohna Uremuischas pagasta teefas tohp wissi tee, kam kahdas taisnas prassischanas pee teem Uremuischas fainneekem Matschmurneeka Kahria Nikkelfohna, Tihlu Kahria Herrmanna, teem Ludsumuischas fainneekem Rohmu Unscha-Skultinga, Rohmu Sandera Bajara un ta Zimmerehmuischas fainneeka

Wittulu Janna Gintera buhtu, pahr kurre mantahm parradu un nespehziabas deht konkurse spreesta, usaizinati, pee saudeschanas sawas teefas lihds 24tu Juhli f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiktees un noliktâ terminâ sanahht. Uremuischas Krohna pagasta teefa, tai 24tâ April 1843. 2

(L. S.) Kahrl Blumberg, pagasta teefas wez.
(Nr. 176.) Joh. Fr. Karause, pagasta teefas fribhw.

Wissi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas buhtu pee teem no sawahm mahjahm islikteem dsimtas Garroschumuischas fainneekem Bidouegohdinu Jahna Sillin, Paiku Krischahna Seglin, Masjahnu Janna Muzzeneek un Stahju Zurra Dhsol, pahr kurre mantahm konkurse spreesta, tohp usaizinati, ar sawahm prassischanahm un peerohdischanahm lihds 12tu Juhli f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiktees. Dsimtas Garroschumuischas pagasta teefa, 12tâ Mei 1843. 3

(Nr. 32.) Graudin, pagasta wezzakais.
Auterhuff, pagasta teefas fribheris.

Wissi tee, kam kahdas taisnas prassischanas buhtu pee tahs atstahstas mantas ta nomirruscha Waltekes meschafarga Mescha Seleisch Pehtera, pahr kurre parradu deht konkurse nospreesta, tohp usaizinati, lihds 5tu Juhli f. g. pee schihs pagasta teefas Waltakesmuischâ peeteiktees, jo wehlat neweenu wairs ne klausihhs. Klobster-Wisputtes pagasta teefa, tai 14tâ Mei 1843. 3

(L. S.) ††† Struiju Pahwils, peefschdetajs.
(Nr. 82.) Fr. Grening, pagasta teefas fribheris.

Lai 1840tâ gaddâ tappe no Krohna Sunnaltesmuischas Beitanu-mahjahm tas puifis Jurre Martin Sarrin saldatâs nodohst. Kad nu Jamselgawas pilskunga teefa no 28ta August 1841 Nr. 2931 schai pagasta teefai sinnamu darrijuse, ka tas peeminnehts puifis nomirris, tad tohp zaur scho wissi raddi un mantineeki ta peeminnetâ Carrina usaizinati, lihds 7tu Juhni f. g. pee Krohna Sehlpilles pagasta teefas peeteiktees; ar to pamahzischanu, ka pehz schâ termina neweenu wairs ne klausihhs un ar to no ta nelaika pagasta lahde atstahtu naudu ta darrihs, kâ likkumi pawehl. To buhs wisseem pederrigeem wehrâ likt! Sehlpilles pagasta teefa, tai 4tâ Mei 1843. 3

(L. S.) Us pawehleschanu:
(Nr. 179.) C. Franck, pagasta teefas fribheris.

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffes: jensora weestâ: professor Dr. G. Paucker.